

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGÔ THỊ HUYỀN TRANG

**NGHIÊN CỨU SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN
TRONG QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN DU LỊCH NÔNG THÔN
VÙNG ĐÔNG BẮC VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGÔ THỊ HUYỀN TRANG

**NGHIÊN CỨU SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN
TRONG QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN DU LỊCH NÔNG THÔN
VÙNG ĐÔNG BẮC VIỆT NAM**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 9.34.04.10

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS. Hoàng Thị Thu

THÁI NGUYÊN – 2020

MỤC LỤC

Mục lục	i
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG	vi
DANH MỤC CÁC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của luận án	4
2.1. Mục tiêu tổng quát	4
2.2. Mục tiêu cụ thể	4
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	4
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	5
5. Kết cấu của luận án.....	6
Chương 1 TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU.....	7
1.1. Các công trình nghiên cứu nước ngoài về sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn	7
1.2. Các công trình nghiên cứu trong nước về sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn	12
1.3. Đánh giá chung về kết quả của các công trình khoa học đã nghiên cứu có liên quan đến luận án.....	15
1.4. Những khoảng trống cần tiếp tục nghiên cứu	16
Tóm tắt chương 1	18
Chương 2 CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN TRONG QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN DU LỊCH NÔNG THÔN. 19	
2.1. Cơ sở lý luận về sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn.....	19
2.1.1. Khái quát chung về du lịch nông thôn.....	19
2.1.2. Quản lý phát triển du lịch nông thôn.....	29
2.1.3. Sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn.....	33
2.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn	44

2.2. Kinh nghiệm tăng cường sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn	49
2.2.1. Kinh nghiệm tăng cường sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn trên thế giới	49
2.2.2. Kinh nghiệm về sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn tại Việt Nam	53
2.2.3. Bài học kinh nghiệm rút ra về sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển DLNT từ các nước trên thế giới và Việt Nam	57
Tóm tắt chương 2	59
Chương 3 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	60
3.1. Phương pháp tiếp cận	60
3.1.1. Tiếp cận kế thừa	60
3.1.2. Tiếp cận điển hình	60
3.1.3. Tiếp cận có sự tham gia	60
3.1.4. Tiếp cận cá biệt	61
3.2. Khung phân tích về sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc	61
3.3. Phương pháp nghiên cứu	64
3.3.1. Phương pháp thu thập thông tin	64
3.3.2. Phương pháp tổng hợp và xử lý thông tin	70
3.3.3. Phương pháp phân tích thông tin	70
3.4. Kết quả thảo luận nhóm về các yếu tố ảnh hưởng đến sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển DLNT vùng Đông Bắc	74
3.4.1. Yếu tố lợi ích	74
3.4.2. Yếu tố rào cản	75
3.4.3. Yếu tố quan điểm của người dân	76
3.4.4. Yếu tố chính sách của Nhà nước	77
3.4.5. Yếu tố dự định tham gia của người dân	78
3.5. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	79
3.5.1. Chỉ tiêu đánh giá sự phát triển du lịch nông thôn	79
3.5.2. Chỉ tiêu đánh giá sự tham gia của người dân	82
Tóm tắt chương 3	84

Chương 4 THỰC TRẠNG THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN TRONG QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN DU LỊCH NÔNG THÔN VÙNG ĐÔNG BẮC VIỆT NAM

.....	85
4.1. Khái quát tiềm năng phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc Việt Nam	85
4.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	85
4.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	86
4.1.3. Tiềm năng phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc.....	87
4.2. Thực trạng phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc Việt Nam	88
4.2.1. Thông tin chung về các điểm du lịch và sản phẩm du lịch nông thôn vùng Đông Bắc.....	89
4.2.2. Thực trạng các chính sách hỗ trợ phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc.....	90
4.2.3. Các cơ sở và hộ dân tham gia kinh doanh du lịch nông thôn.....	95
4.2.4. Số lượng du khách đến khám phá du lịch nông thôn.....	97
4.2.5. Số lượng lao động hoạt động trong lĩnh vực du lịch nông thôn.....	99
4.2.6. Kết quả hoạt động kinh doanh du lịch nông thôn	100
4.2.7. Những khó khăn trong phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc.....	101
4.3. Thực trạng tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc	103
4.3.1. Thông tin chung về đối tượng nghiên cứu.....	103
4.3.2. Nội dung tham gia vào quá trình quản lý phát triển du lịch nông thôn	103
4.3.3. Mức độ tham gia vào quá trình quản lý phát triển du lịch nông thôn	119
4.3.4. Phân tích các yếu tố ảnh hưởng tới sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc.....	120
b, Yếu tố rào cản khi tham gia vào quản lý phát triển du lịch nông thôn.....	121
c, Yếu tố quan điểm người dân về phát triển du lịch nông thôn.....	122
d, Yếu tố chính sách của Nhà nước về phát triển du lịch nông thôn.....	123
b, Phân tích nhân tố khám phá (EFA)	124
c, Phân tích hệ số tương quan giữa các khái niệm nghiên cứu trong mô hình ...	126
d, Phân tích mô hình hồi quy đa biến về các yếu tố ảnh hưởng tới sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn.....	127

e, Phân tích so sánh sự khác biệt về sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển DLNT theo đặc điểm nhân khẩu học	129
4.4. Đánh giá chung về sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc	132
4.4.1. Những mặt đạt được	132
4.4.2. Những vấn đề còn tồn tại.....	133
4.4.3. Nguyên nhân của những hạn chế	135
Tóm tắt chương 4.....	137
Chương 5 GIẢI PHÁP NHẪM TĂNG CƯỜNG SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN TRONG QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN DU LỊCH NÔNG THÔN VÙNG ĐÔNG BẮC VIỆT NAM ĐẾN NĂM 2025, TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2030 ...	138
5.1. Bối cảnh phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc Việt Nam.....	138
5.2. Quan điểm, mục tiêu và định hướng phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc	140
5.2.1. Quan điểm phát triển	140
5.2.2. Mục tiêu phát triển	141
5.2.3. Định hướng phát triển	141
5.3. Giải pháp nhằm tăng cường sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc	142
5.3.1. Nhóm giải pháp được xây dựng dựa trên kết quả phân tích mô hình nghiên cứu	142
5.3.2. Nhóm giải pháp khác.....	147
5.4. Kiến nghị	156
5.4.1. Kiến nghị với Bộ Văn hóa, thể thao và du lịch.....	156
5.4.2. Kiến nghị với Tổng Cục du lịch.....	156
5.4.3. Kiến nghị với Sở Văn hóa, thể thao và du lịch các tỉnh thành.....	156
KẾT LUẬN	158
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN. 161	161
TÀI LIỆU THAM KHẢO	162
Tiếng Việt	162
Tiếng Anh.....	165
Phụ lục 1	174

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Từ viết tắt	Nghĩa đầy đủ tiếng Việt
1	DLNT	Du lịch nông thôn
2	DNNVV	Doanh nghiệp nhỏ và vừa
3	VHTTDL	Văn hóa thể thao du lịch
4	CĐDP	Cộng đồng địa phương
5	NN&PTNT	Nông nghiệp & Phát triển nông thôn
6	CCTC	Cơ cấu tổ chức
7	SPDL	Sản phẩm du lịch
8	ĐVT	Đơn vị tính
9	CS	Cơ sở
10	KS	Khách sạn
11	Ph	Phòng
12	EFA	Phân tích yếu tố khám phá
13	KT - XH	Kinh tế - xã hội
14	TLTK	Tài liệu tham khảo

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Các loại hình du lịch nông thôn	24
Bảng 3.1. Địa điểm nghiên cứu về sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển DLNT vùng Đông Bắc Việt Nam	66
Bảng 3.2. Phân bổ số lượng phần tử mẫu điều tra theo địa bàn nghiên cứu.....	68
Bảng 3.3. Thang đo quãng Likert đo lường mức độ đồng ý.....	69
Bảng 3.4. Biến mô tả lợi ích có được khi tham gia vào hoạt động.....	75
quản lý phát triển du lịch nông thôn.....	75
Bảng 3.5. Biến mô tả rào cản khi tham gia vào hoạt động.....	76
quản lý phát triển du lịch nông thôn.....	76
Bảng 3.6. Biến mô tả quan điểm của người dân	77
về phát triển du lịch nông thôn	77
Bảng 3.7. Biến mô tả chính sách của Nhà nước	78
trong quản lý phát triển du lịch nông thôn	78
Bảng 3.8. Biến mô tả sự tham gia trong tương lai vào hoạt động quản lý.....	79
phát triển du lịch nông thôn của người dân	79
Bảng 4.1. Các cơ sở kinh doanh du lịch vùng Đông Bắc.....	95
Bảng 4.2. Các hộ tham gia kinh doanh du lịch nông thôn vùng Đông Bắc	96
Bảng 4.3. Số lượt khách đến các tỉnh vùng Đông Bắc qua các năm	97
Bảng 4.4. Số lượt du khách khám phá du lịch nông thôn các tỉnh vùng Đông Bắc	98
Bảng 4.5. Số lượng lao động trực tiếp tham gia vào du lịch nông thôn vùng.....	99
Đông Bắc năm 2018	99
Bảng 4.6. Tổng thu từ khách du lịch các tỉnh vùng Đông Bắc.....	100
Bảng 4.7. Số người tham gia vào các hoạt động quản lý phát triển du lịch nông thôn ..	103
Bảng 4.8. Dự định tham gia vào quá trình quản lý phát triển du lịch nông thôn ..	103
trong tương lai.....	103
Bảng 4.9. Nội dung dự định tham gia vào các hoạt động có liên quan đến.....	104
du lịch nông thôn.....	104
Bảng 4.10. Nội dung tham gia vào quá trình lập kế hoạch	106
Bảng 4.11. Nội dung tham gia vào quá trình xây dựng cơ cấu tổ chức.....	109

Bảng 4.12. Tổng hợp các hoạt động nâng cao nhận thức của người dân khu vực Đông Bắc năm 2018	110
Bảng 4.13. Nội dung tham gia vào quá trình tổ chức thực hiện du lịch nông thôn	113
Bảng 4.14. Nội dung tham gia vào quá trình xúc tiến và quảng bá du lịch	116
Bảng 4.15. Kết quả thanh tra, kiểm tra về các hoạt động DLNT vùng Đông Bắc.....	117
Bảng 4.16. Nội dung tham gia vào quá trình kiểm soát và quản lý du lịch	118
Bảng 4.17. Mức độ tham gia vào quá trình quản lý phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc	119
Bảng 4.18. Đánh giá chung của đối tượng nghiên cứu về yếu tố lợi ích	120
Bảng 4.19. Đánh giá chung của đối tượng nghiên cứu về yếu tố rào cản.....	121
Bảng 4.20. Đánh giá của người dân về trách nhiệm với hoạt động quản lý phát triển du lịch nông thôn tại địa phương.....	122
Bảng 4.21. Đánh giá chung của đối tượng nghiên cứu về yếu tố quan điểm.....	122
Bảng 4.22. Đánh giá chung của đối tượng nghiên cứu về yếu tố chính sách của Nhà nước	123
Bảng 4.23. Tổng hợp kết quả phân tích EFA các biến.....	124
Bảng 4.24. Bảng phân tích tổng thể mô hình nghiên cứu	125
Bảng 4.25. Kiểm định tương quan giữa biến phụ thuộc và các biến độc lập.....	126
Bảng 4.26. Phân tích hồi quy về các yếu tố ảnh hưởng tới sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn.....	128
Bảng 4.27. Giá trị beta chuyển hóa của các biến	128
Bảng 5.1. Phân tích mô hình SWOT về thực trạng phát triển du lịch nông thôn vùng Đông Bắc.....	138

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1.	Mối quan hệ giữa các bên liên quan trong quản lý phát triển DLNT.....	28
Hình 2.2.	Tổng hợp kết quả mô hình nghiên cứu thực nghiệm.....	46
Hình 3.1.	Khung phân tích về sự tham gia của người dân trong quản lý phát triển du lịch nông thôn.....	62
Hình 4.1.	Đồ thị phân bố phần dư hàm hồi quy	206
Hình 4.2.	Biểu đồ tần số của phần dư chuẩn hóa của mô hình.....	207
Hình 4.3.	Đồ thị phân tán giữa giá trị dự đoán và phần dư từ hồi quy.....	207
Hình 5.1.	Cơ chế về mô hình liên kết giữa các bên trong phát triển DLNT vùng Đông Bắc	149